

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Az adózás etikája.

Budapesti munkatársunk tollából adjuk ezen cikket, mely az adóreform-törvényjavaslat tárgyalása idején épen aktuális.

Az adófizető mindég gyanakodó. Mikor az államélet egész vonalán és évek óta arra dolgozik a törvényhozás, hogy imvestál, fizetéseket rendez, állásokat kreál, intézményeket létesít, új feladatokba kezd, — akkor ugyan még a Herkópáternek se fogja elhinni, hogy mindez a sok kiadás, állandó teheremelés nem jár nagyobb adózással. A sanda gyanu, hogy a 15 év óta napirenden lévő új adótörvény egy kicsit archimedesi csavar is lesz, — a polgárokra, kétségtelenül meg van mindnyájunkban.

Nem is az a szerencsétlenség, ha egy modern állam a régi költségvetésének keretében meg nem marad, hanem az a baj, hogy szembe vagyunk állítva valamennyien és az adómorál szent nevében gyanusítgatjuk egymást. Az a baj, hogy míg gyarló emberek lesznek, akik mindent helyesnek a maguk szemüvegén át látnak: addig becsületes és igazságos adótörvény és adókiivetés mindenki meglegedésére nem lesz.

A multban az volt a baj, hogy ameddig a harmadik osztályu adóban az állam 10% bevallását követelte, addig az állam maga kényszerítette az adófizetőt hazugságra. Mert tessék meggondolni, mit jelentett a multban a 10%-os kereseti adó és ennek egyéb járuléka az adófizetőre nézve? Egyszerűen oly tehernek az adófizetőre való háritását, amely alatt feltétlenül össze kellett roskadnia. Amig az állam az évi keresetnek 10%-át követelte, addig becsületes bevallásról és adómorálról beszélni nem lehetett.

Az adómorál ott kezdődik, hogy az állam az adófizetés teher birását mindenkire igazságosan ossza el. Igaz, hogy egy kicsit multságos, egy kicsit cinikus, egy kicsit komisz dolog is, mikor olvassuk az előadói beszédet, amelyben többek közt az is van, hogy budapesti és vidéki ügyvédek 100 vagy 200 korona évi jövedelmet vallottak be, — még akkor is, mikor ezeket a kiáltó visszaéléseket hánytorgatjuk, még akkor is az államnak az adófizető polgárokkal való bánásmódjára gondolunk, arra, hogy a polgári becsületszó ünnepi palástjában tisztas vallomást akart, midőn az évi jövedelmek egyenes adóban 10%-át, amely járulékaival, a községi póttadóval, a betegápolási adóval és egyéb elsorolhatatlan közterhekekkel bizvást kétszer annyira tehető, — követelt. Ezt bevallani igazság szerint nem is lehetett.

Nem kell senkitől kérdeztünk, hogy elavultnak tartja-e a régi adótörvényt, amely a harmadik osztályu kereseti adóval megrovott polgárságtól jövedelmének egy ötöd részét kívánta bevasalni? Valóban már nagyon régen megérett az idő, hogy egy igazságos adótörvény lépjen életbe, amelynek bázisa az legyen, hogy állapittassék meg becsületesen minden egyes adófizetőnek évi összes jövedelme és megállapittván a kis existenciák adómentes létminimuma, — a módosabbak, a nagyobb jövedelemmel bírók viseljék progressziv módon az állami kiadások terheit jövedelmek arányában. Szükség volt erre a törvényre, mert valóban a régi törvénynek számos olyan kibuvó helye van, ahol az adó nem fizetők kényelmesen átsiklottak és az államkiadások terheit átengedték azoknak az „adóalanyoknak“, akik viszont igen is közeli kezeügyében voltak a finácoknak.

Megszűnt az az idő, amikor a nép hangulatával egészen biztosan lehetett játszani, ha a demagógia elkiáltotta a „nem fizetünk adót!“ sokszor hangzott kortes jelszót. Mamár nincsen olyan falusi népköri tag, aki elhinné, hogy akár-melyik állam fentarthatná intézményeit adófizetés nélkül. Tudatában van mindenki, hogy az állam méltán szed adót a polgároktól, mert intézményes alkotásokat ad vissza s oly intézményeket, melyek az állampolgár jövedelmét fokozzák és így képessé teszik őket az adóterhek könnyű viselésére. Minden állam, mely azért emeli vagy rendezi az adót, hogy polgárainak intézményes alkotásokat nyújtson, amelyek az állampolgárok boldogulását célozzák, csak a legnagyobb dicséretre méltó. Olyan adótörvényre, amely kivétel nélkül mindenkinek legteljesebb tetszését elérje, nem számithatunk soha. De nem számithatunk arra sem, hogy az egymásra utalt társadalmi osztályok valaha kibéküljenek a közterhek bárminemű átháritásával, ameddig különféle életpályák és különféle jövedelmek lesznek. Az a törvényjavaslat, mely nyolc részből áll és melyet meglehetősen idegességgel tárgyal a törvényhozás, hosszú időközön át készült és kétségtelenül át van itatva az új szociális élet tartalmával. Nem szakít egészen a régi rendszerrel, nem mer francia mintára, a tiszta jövedelem bázisára lépni, de kétségtelen, hogy a progresszivitás felé halad, a létminimumot megállapítja. Tetszik nekünk, hogy a külföldön huzamosabban tartózkodó adóját háromszorosra emeli, ezenfelül a nem altruisztikus alapon álló közkereseti és részvénytársaságok adójának kirovásánál is — tegyük hozzá — igazságos mértéket tart.

Remélni lehet, hogy a tárgyalások során az adó köteles jövedelem

**LEGYEZŐK, BÁLIKEZTYŰK, DIVATOS CSIPKÉK, FÉRFI-
 INGEK, NYAKKENDŐK, KALAPOK, TOMBOLATÁRGYAK.**
 Nagy választék! Villanyos csillárok! Olcsó árka!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
 ZOMBOR, KOSSUTH-U.
 A KÜLÖNLEGESSÉGI
 TŐZSDE MELIETT.

tételesen fog meghatározatni és így a tényleg be nem folyó jövedelem nem fog megadóztatni, ami szerfölött igazságtalan lenne. Azt hisszük, világosabb szövegezést nyertünk az adó ki-puhatólás rendszerénél s a névtelen feljelentéseket teljesen mellőzni fogják. Könnyíteni fognak a több gyermekkel bíró családapák adóterhein és rekompenzálni fogják a községet, amiért az állami adókat beszedik.

Ugy látszik az egyenlő teherviselés elve mégis eleven valóság lesz s az adómentességek kedvezményei, valamint az adó nem fizetés sok szédél-gései végre megszűnnek.

Egyébként pedig valljuk azt, hogy a legjobb adótvény igazságosan és becsületesen csak akkor megy át az életbe, ha az adókiadás minden funkcionáriusát az az akarat hatja át, hogy az államnak egyetlen polgára se viseljen nagyobb terhet, mint amennyi évi jövedelme, kereseti viszonyai szerint megbír s ha az adó az évi jövedelem szerint igazodik.

Zombor, február 1.

Szeged az önálló bank mellett.

Szeged város törvényhatósági bizottsága szerdán közgyűlést tartott és ezen tárgyalás alá vette Háromszék- és Bács-Bodrog vármegyéknek az önálló bankot követelő köriratát. A pénzügyi bizottság a közös bank mellett foglalt állást, míg a tanács javaslata oda irányul, hogy Szeged csatlakozzék a két megye köriratához és ilyen értelemben írjon fel az országgyűléshez. A közgyűlés egyhangulag a tanács javaslatát fogadta el, mely szerint csatlakoznak a Háromszék- és Bács-megyéknek az önálló bankot követelő köriratához.

Zombori levél.

1909. február 1.

A kardalférek két évtized óta határozottan korcsmaizüek, a legutóbbit meg éppen-séggel, a szó szoros értelmében megpaprikázták. Valóban ideje volna már a duzzadó izomerőtöbblet feszítőerejét hasznosabb és békésebb irányokban felhasználni. Ha valamelyik gyermeket nem lehet a gyufával való játszástól elszoktatni, egyszerűen elzárjuk előle a gyufát, hogy kárt ne tegyen önmagában és másokban. Talán lehetne a kard dolgában is ilyen modus vivendit találni. Itt az ideje, hogy ebben az irányban valami történjék, hiszen látjuk, hogy már faire dolognak tartódik védtelenre is rátámadni.

Volt egy tanárom, akinek meg volt az a sokak szemében kellemetlen sajátsága, hogy ha mondott valamit, gondolt is hozzá valamit. Az mondotta volt: ha nem szokta volna meg szemünk gyermekkorunk óta, hát nagyon furcsának találnók, hogy felnőtt férfiak csendes, nyugodalmas időben nem mennek ki az utcára békességes polgárok közé anélkül, hogy hosszú pengéjű kést ne vinnének magukkal. Ilyenek a mi városi tűzoltók is Aradon, pedig ha tüzet kellene oltaniok, bizonyára legelőbb is hosszú kardjuktól iparkodnának megszabadulni.

Magam is láttam és kisdéak létemre is csodálkoztam, hogy az aradi önkéntes tűzoltók hosszú karddal az oldalukon vonultak ki — temetésre. Az én kedves tanárom ezt így magyarázta meg nekem. Pénzfizetést nem ad a város nekik, hát megtisztelésben pótolja a honoráriumot és megengedi nekik a kardviselést ünnepélyes kivonulások alkalmára.

A társadalmi foglalkozások differenciálódása következtében a katonáskodás már régen nem előjog, hanem általános polgári kötelesség és akárhányan választják a katonatiszti karriert, mint megélhetési forrását, mint kenyéradó foglalkozást ép úgy, mint mások a bírót, mérnököt, ügyvédet, orvosot vagy kereskedőt. Ma már a katonatiszt fizetése is akkora, mint akármelyik másféle tisztet viselő. Mire való hát kényszeríteni a katonatisztet, hogy amikor sétálni vagy mulatni megy, muszáj legyen kardját magával vinnie. Nem mondom, a parádés katonaság-

nál, a testőrségnél, a korona és a burgőrségnél hagyják meg az elavult szokást, bátor ezeknél is észszerű volna, hogy a szolgálaton kívül kard nélkül vagy egyszerűen polgári ruhában járkálhassanak.

Alig van konzervatívabb, a régi hagyományokhoz szívósabban ragaszkodó nép az angolnál. Ott szokás a nagyuri körökben, hogy a rókavadászaton csak agyonhajszolni szabad a lomposfarku komát, lövés nem dukál neki. Megtörtént, hogy egy Károlyi gróffal nem fogott kezét valamelyik büszke lord, mert hallotta, hogy a gróf lelővött néhány rókát. Ott Angliában mai napig tartják azt a régi, még a pogány ősidőkből maradt szokást, hogy karácsony estén az ajtó homlokfájára vagy a padmalyra aggatott fagyöngy alatt szabad a csók. Ott még most se vonulhat be az uralkodó király a belvárosba anélkül, hogy előbb a polgárnagytól erre engedélyt ne kért és kapott volna. És ez a konzervatív nemzet megbirta szüntetni a párbajozást és megbirta tiltani katonaságának a szolgálaton kívül való kard- és egyenruha viselést.

Vajha már egyszer mi is onnan szezeznők be az utánzásra méltó példákat, nem pedig innen a nem tulságosan barátságos szomszédságból. A jelek azonban arra tanítanak, hogy ez még sokára lesz. Nézzük csak egyebek között a mostani férfi divatot, a körülmetélt bajuszt, amelyet az urak kétharmadrésze hord. Ez a divat a múlt század ötvenes éveiben divott Biedermayer korszaknak egyik alkotórésze volt. Néhány év előtt az osztrák borbélymesterek kikeresették a fakóodon dägerrotipek közül a biedermayereseket, megcsinálták az új divatot, és Bécsnek gyarmataiban siettek a borbélyok ráoktrojálni az echtvienerisch bajuszviselést az összes gutgezintt férfiakra és a tulipánkorszak vitézei siettek kimutatni loyaltásukat az új divat elfogadásával is.

Fene erős szugesziós hatása van a divatnak. Valóságos csuda, hogy évszázadokkal előbb észre nem vették az orvosdoktorok ezt a természeti tünetment, vagy ha észre is vették, Charcot-ig kellett várni, hogy ezt a tapasztalatot tudományos alapon kikutassa és ösmertesse. Most már ezt is ösmertjük

Vonaton.

Kalauz.

Tóni 30 éves.

Annus, felesége 24 éves.

Berti 30 éves.

Olga, felesége, 24 éves.

Kebel barátok
és
barátnők.

Egy felvidéki városka forgalmas vasúti állomása. Vonat indulóban, a mozdony nagyot füttyent és indul. A zsfolt perronon Berti és Annus rémült arccal igyekeznek kifelé az induló vonathoz, de a portás visszatarja őket. Tóni és Olga egy első osztályu koci ablakából integetnek hívogatólag.

Olga: Már lekéstek... A portás nem ereszti őket... (Lekiált.) Jertek utánunk a legközelebbi vonattal... A fürdőhelyen találkozzunk. (Az ülésre hanyatlík.) Istenem, ilyen kellemetlenség!...

Tóni (kajánul mosolyogva): Talán nem is olyan kellemetlen...

Olga: No, hallja! Nem értem magát. Egy hét óta örülök már a kirándulásnak, szintugy Annus is és tessék! Lemarad a férjem és lemarad a maga felesége s maga?... Maga azt mondja: talán nem is olyan kellemetlen.

Tóni (mellé ül): Ujra mondom. Utoljára is az a fő, hogy mi ketten itt vagyunk.

Olga (tettetett bámulattal): Igazán nem értem.

Tóni: Jó, tehát megmagyarázom. (Mefogja Olga kezét, de az visszavonja, akkor mefogja a másik kezét, azt már nem vonja vissza egész — véletlenül.) Ők azért késtek le, mert minket kerestek és azért nem talál-tak, mert már fent voltunk a vonaton. És mi miért voltunk már fent a vonaton? Hogy ők keressenek és lekéssenek. Lekéssenek, hogy mi csak ketten utazzunk. Ugy-e, feleséges, tiszta logika? (Megesókolja a kis kezét.)

Olga (kiakarja szabadítani a kezét, természetesen — sikertelenül): Kérem, kérem, csak beszéljen egyes számban, beszéljen magáról. Engem ne keverjen ilyen... ilyen...

Tóni (növekvő hévvel csókolgatja a kezét): Milyen?... Milyen?... (Átöleli.) Olga, édes Olgám!

Olga: Pszt! Jön a kalauz. (Kinéz az ablakon.)

Kalauz (bejön, diszkrétén mosolyog, udvariasan szalutál. Tóni valamit a kezébe nyom, mire még jobban mosolyog és szalutál. Diszkrétén elhordja magát. Hallatszik, amint rázárja az ajtót): Majd Bástyafürednél beszólók nagysádtoknak.

Olga: Milyen szemtelenül mosolyog ez a kalauz! Hallja, rázárta az ajtót.

Tóni: Igen, bezárt bennünket a paradicsomba. (Átöleli.) Olga, édes Olgicám, tehát végre az enyém vagy.

Olga (egy pillanatig mintha küzdene érzelmeivel, de azután Tóni keblére simul): Maga gonosz... maga cselszövő...

Tóni: Ugy-ugy, csak pörölj, édes... Itt vagy végre a karjaimban, te életem mindensége, te... Hiszen tudom, érzem, hogy te is régen várod e pillanatot. Hiszen te is sejtetted e cselet.

Olga (suttogva): Igen, nem tagadom...

Tóni (csókolja): Ugy-e, ugy-e? Tehát szeretsz?

Olga: Igen... igen... Régen, amióta ismerem...

Tóni: És most az enyém vagy?

Olga: Igen, igen.

Tóni (suttogva): Egész délutánig, amikor utánunk jönnek...

Olga: Igen, igen és hátha nem is jönnek utánunk...

Tóni (meghökkenve): Nem jönnek? Hát...

Olga (csodálkozva): Istenem, hát esetleg lekésnek.

Tóni (idegesen): De Annus!... Eh nem lehet... Egyedül...

Olga: Nincs egyedül, ott van, ott van, (arca hirtelen elborul).

Tóni (felugrik): Igen a Berti ott van, a Berti...

Olga (eröltetett nevetéssel): Nos, csak nem féltékeny kedves barátom?

annyira, amennyire a természet tüneteit egyelőre ösmerni lehet. Nem is jut eszébe senkinek ellentállani neki, mert vajmi hamar a különködés vádjával találnák illetni. Hát isten neki, tőrjük békességes megadással a magyaros bajuszviselet alkonyát, lesz még szülő, lány kenyér, lesz is majd férfi, aki Bécsen tul is bir látni. De az se lehetetlen, hogy a bajusznak egyáltalában befellegzik. Nem lehet tagadni, hogy az emberiség eddigelé nagyot haladott a szörtelenedés útján. Majdnem bizonyos, hogy a Neándervölgyben talált koponyához tartozó homo primigenius sokkalta sűrűbb istenadta szörmetakaróval volt ellátva, mint akár a mai eszkimó, vagy a turfok körül dideregve és nyomorogva tengődő ember. A nagyon szőrös ábrázatu embert mindenki inferiorabbnak tartja. Igy gondolkozva, az, aki arcát egészen csupaszra borotváltatja, csak egy kicsit előre siet ama jövő kor elé, amikor borbélyt már csak a régi hagyományok ködös meséiből fognak ösmerni.

Kabus Márton.

H I R E K.

Olasz hangverseny.

A szerencsétlenül járt olaszok, valamint a resicai és ajkai honfitársaink javára rendezendő hangverseny előmunkálatai nap-nap után jobban kidomborodnak.

Az egyes dalárdák szólistái már nagyban készülnek. A férfi- és vegyeskarok hangjegyei pár nap mulva a dalárdák rendelkezésére bocsájtatnak.

Városunk műkedvelői, énekesei és zongora és egyéb hangszert játszó zenészei is bevonatnak a rendezésbe.

Közreműködésüket eddig dr. *Kanyó* Gyula, dr. *Tunner* Nándor, *Rács* Sománé, özv. *Wolf* Vendelné, *Szondy* István, *Hermecz* Ferenc, dr. *Zátonyi* Dezső, *Butkovits* Antal, *Jelich* Mikály, *Arnold* Sándor, *Alföldy* László, *Karsay* Elemér, *Szántó* Károly, *Tantner* Ottó, *Mayer* Jenő, *Hrabovszky* István, *Major* József, *Bardos* Ármin, *Gruda* Pál helyeztek

Tóni: Ah, dehogyan... Számár vagyok, ideges. Elrontom életem legszebb perceit. Bocsásson meg édesem. (Leül.)

Olga: Ezer örömmel. (Gondolkozva.) De miért maradtak el tőlünk a perronon? Szinte elveszték...

Tóni: Érthetetlen, valóban...

Olga: Mért voltak folyton egymás mellett?

Tóni: Gyanus! Vérlezítő! A legjobb barátom!

Olga: A legjobb barátnőm! Különben mindig olyan kacér volt.

Tóni: Az ön férje, asszonyom, igazán a léhaság megtestesülése. Persze, a barátság örve alatt...

Olga: Különösen egy oly kacér nővel szemben, mint az ön neje... (A vonat füttyül és megáll.)

Tóni: Bastyafalva. (Ki akar menni, rossz az ajtó.)

Olga (leereszti az ablakot): Kalauz, az ajtót! (Kalauz nagy csodálkozással felnyitja az ajtót.) Kérem még csak Bastyafalva. Még Bastyafüredig van idő. (Tóni felé hunyorít.)

Tóni: Eh, bamba. (Félrelőki és kiszáll.)

Olga: Mikor megy visszafelé a vonat?

Kalauz: Azonnal indul. (Olga sietve beszáll a visszafelé induló vonatba, persze más kocsiba, mint a már előbb felszálló Tóni.)

Kalauz (fejét csóválja, a zsebéből kivész egy pénzdarabot): Arany! Hát akkor mért adott 10 koronás aranyat? (Sipol.) Meheh!

Boross L.

kalításba. Az oboa szólóra vállalkozott *Glöckner* Károly sziváci református lelkész.

Az összes dalárdák együttesen fognak énekelni, tehát a zombori közönségnek oly hatalmas énekkarban lesz alkalma gyönyörködni, aminő Zomborban még nem volt.

A műsort legközelebb közöljük.

Kinevezés. A király dr. Kállai Béla ujvidéki törvényszéki bírónak az itélőtáblai bírói címet es jelleget díjmentesen adományozta.

Katonai áthelyezés. A király *Petrovits* György zombori honvédőrnagyot a zágrábi 25-ik honvédegyalozredhez helyezte át.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Weigang* János apatini államilag segélyezett községi polgári iskolai igazgatótanítót igazgatói minőségében megerősítette.

Kinevezés. A szegedi kir. itélőtábla elnöke dr. *Opezy* Ernő ügyvédjelölt, magyar-kanisza lakost a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Iskolalátogatás. *Baranyai* Gyula, szegedi áll. polg. isk. igazgató, miniszteri iskolalátogató, február hó 1-én hétfőn látogatta a zombori magán polgári leányiskolát. A látottak és tapasztaltak felett a legteljesebb megelégedését nyilvánította, s azon reményének adott kifejezést, hogy ez iskola mielőbb hatalmas intézetté fog kifejlődni.

Rudolf trónörökös. Huszadik évfordulója volt szombaton a mayerlingi titokzatos tragédiának, amely megfosztotta a magyar népet büszke reménységétől, *Rudolf* királyfítól. Sűrű homály borítja még ma is ezt a tragédiát, de *Rudolf* trónörökös népszerűségét szinte hihetetlen módon megnövelte az országban. A magyar nép, akit szorított a gond, az adó, az exekució, töle, *Rudolf* királyfítól várta mostoha sorsának jobbra fordulását s mikor ez a reménysége megdermedett s a kapucinusok sirboltjába hullott, nem akarta elhinni, hogy a trónörökös meghalt. Legendákat szöttek róla, az ország száz helyén látták egyszerre fölbukkanni, voltak, akik megesküdtek rá, hogy él, a saját szemükkel látták, de bujdosik, mert Bécsben nagyon megharagudtak rá, amiért annyira szereti és dédelgeti a magyarokat. És e legendák nem szüntek meg, a nép fantáziájában ma is él *Rudolf* királyfi s talán még századok mulva is élni fog, mert szerette őt, bizott, reménykedett benne s a boldog álmokról oly nehéz lemondani ebben az életben, amely maga sem egyéb sivár álomnál.

Közügyülés. A zombori polgári kaszinó egyesület január hó 31-én *Vojnits* István elnöklele alatt tartotta meg a tagok élénk részvételével évi rendes tisztújító közgyűlését. Elnökké *Ismét* *Vojnits* István választott meg egyhangulag. Igazgató *Krizmanits* Imre, alelnök *Popovits* Sebő, aligazgató *Petényi* József, pénztáros *Mátray* Zsigmond, ügyész dr. *Buják* József jegyző *Tomesányi* Aladár lett. A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul a választmányának azon intézkedését, amelylyel elhatározta, hogy mindazokat a tagokat, akik az 1908. év előtti, de az 1908. évi tagdíjaikat is legkésőbb ez év végéig ki nem fizetik, a tagok sorából egyszerűen kitorlik.

Esküvő. *Denneberg* Jenő bajai magántisztviselő folyó hó 7-én tartja esküvőjét *Pick* Szarikával Szabadkán.

Az olaszokért. Dr. *Várossy* Gyula kalocsai érsek lelkes hangja és buzdító körlevelet intézett egyházmegyéje papságához és híveihez, melyben az olaszországi földrengéstől sujtott szerencsétlenek javára adományt kér. Felhatalmazza a plébánosokat, hogy eme emberbaráti célra a templomban kiteendő perselybe, vagy gyűjtéssel adományt fogadjanak el a hivatottól.

Bál. A kulai iparos dalárda ma a kulai rokkant iparosok alapja javára jelmez és mókás farsangi estélyt rendez.

Halálozás. *Horvaczky* Drága óbecsei földbirtokos a múlt héten 66 éves korában meghalt.

A messzinaikért. A messzinaik segítő akció országos nagy bizottsága a többi között egy kisedd művészcsapatot megbízott, hogy az ország városaiban hangversenyeket rendezzen a szerencsétlenül járt délolaszországi városok és községek javára. A kis csapat tagjai: *Szabados* Gizi a budapesti Thália színház tagja, *Hajós* Károly zongoraművész és zeneszerző, *Bán* Tivadar operaénekes folyó hó 2-án érkeznek hozzánk és *Vojnits* István vármegyei alispán védősége alatt este 9 órakor a városi színházban tartja meg művészi estélyét a következő gazdag műsorral:

1. a) *Moskowsky*: Valse d'amour; b) *Dawidoff*: Fantasia exotique. Előadja: *Hajós* Károly zongoraművész.

2. a) *Gounod*: Valentin imája a „Faust”-ból; b) *Rubinstein*: Asra; c) *Boem* C. Eji dal. Előadja: *Bán* Tivadar operaénekes.

3. a) *Gárdonyi* Géza: Falusi nóta; b) *Gárdonyi* Géza: Te kis hegyi rózsza; c) *Endrődi* Sándor: Haidé; d) *Morris* Rosenfeld: Küzdelem. Előadja: *Szabados* Gizi urhölgy.

4. a) *Hajós*: Alkonyat, (magyar ábránd); b) *Arsén* Wützow: Introduction; c) *Arsén* Wützow: Mazurka; d) *Arsén* Wützow: Polonaise. Előadja: *Hajós* Károly zongoraművész.

5. a) *Loewe*: Tamás a lantos, ballada; b) *P. Tosti*: Vorrei morire; c) *Juhász* Gyula: A mult májusában; d) *Juhász* Gyula: Eissler Fanny cipellője; e) *Emőd* Tamás: Manon; f) *Emőd* Tamás: Nyole Kisasszony. Előadja: *Szabados* Gizi urhölgy.

6. a) *Kosztolányi*: Az üllői-uti fákhoz; b) *Kosztolányi*: Chanson; c) *Juhász* Gyula: A mult májusába; d) *Juhász* Gyula: Eissler Fanny cipellője; e) *Emőd* Tamás: Manon; f) *Emőd* Tamás: Nyole kisasszony. Előadja: *Szabados* Gizi urhölgy.

7. *Pahlen*: Walkürök lovaglása és Tűzvarázs. Előadja: *Hajós* Károly zongoraművész.

A tél. Egy hét óta ugyancsak csikorogtatja fogait a tél. Ez már az igazi nagy hideg. A riporter-fantázia szerint legalább is szibériai. De habár a hómezők fagyos lehellete nem is szál az aszfalt fölött, megállapíthatjuk, hogy a téli hónapokban még nem volt olyan dermesztő, velőkígható hideg, mint egy hét óta. Jégvirágos ablakok, zuzmarás fák, jég-hordó szekerek, deres bajusok: a nagy hideg képének ezek a színei, amelyekhez a lefagyott füleket is bátorsággal hozzá festhetjük.

Adomány. A szicíliai földrengés által károsultak javára újabban a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalban: *Szemző* István 15 kor., *Roheim* Zsigmond 10 kor., *Dzsinitz* József 1 kor., *Spitzer* Márk 2 kor., *Lederer* Leó alkalmazottai 40 fill., *Lederer* Leó 5 kor., *Polzovits* István 5 kor., *Bárány* Zsigmond 2 kor., 1909. évi január hó 24-iki utcai gyűjtés eredménye 5 korona 37 fillér. A legutóbb kimutatott 304 korona 41 fillérral együtt összesen 350 kor. 18 fill.

Pártvacsoza. A zombori függetlenségi pártkörben február 5-én, pénteken este fél 8 órakor tartják meg a szokásos havi pártvacsorát. A menü ezuttal halászlé lesz. Részvételi jegy személyenkint 2 koronáért kapható *Sztrilich* Zsigmond, *Mayer* István és *Metz* József urak kereskedéseiben és a kör szolgájánál.

Vidéki színészet. *Kiss* Ferenc erzsébetfalvai színigazgató e hó közepe táján jól szervezett társulatával Ószivárcra érkezik, ahol a következő darabokat fogja bemutatni: *Dollárkirálynő*, *Naftalin*, *Fuzsitus* kisasszony, *Kis* tiszteletes, *Virraszt* a szerelem, *Magdolna*, *Rákóczi* fia, *Van de ninc*s, *Tavas*z, *Napraforgó*.

Esküvő. Dr. *Fischer* Samu jánoshalmi ügyvéd mult hó 31-én tartotta esküvőjét *Stark* Kornéliával Békésen.

Csőd. Az ujvidéki kir. törvényszék *Messing* Györgyné szül. *Lang* Katalin palánkai lakos ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul a törvényszék dr. *Maros* Károly ügyvédet rendelte ki.

Vadászbál. A csantavéri vadász-társaság folyó hó 14-én vadászbált rendez

Vadászvacsora. A zombori vadász-társaság folyó hó 30-án a polgári kaszinó termeiben kedélyes nyulvacsorát rendezett, melyet egy igazi jó és vig hangulatban bővelkedő táncmulatság követett. Nagy mértékben emelte a jó hangulatot az estély főrendezőinek, Vojnits István és Tárczay Istvánnak fáradhatatlan buzgólkodása, a jelenlevők összetartása és hazamenetelének megállása körül. Hozzájárultak a közönség szórakoztatásához a troubadourok jelenlevő lelkes tagjai, kik — míg a cigánybanda pihenőt tartott, — maguk vették kezükbe a hangszereket és részben hallgató nótákkal gyönyörködtették a publikumot, részben táncra játszottak. Szondy Pista ügyes primásnak bizonyult, mert kihégedült egy pár bankót a jókedvű családapák zsebeiből. Táncban sem volt hiány. Csak úgy hemzsegett a terem a sok táncostól, kik kevés kivétellel a troubadourok jelvényét viselték, illetve viselheték. Meg is volt az eredmény, ha nem is az anyagi, de az erkölcsi siker tekintetében annál inkább. A kora reggeli órákban hagyta el a közönség a kedélyes, fesztelen estély színhelyét és bizonyára sokat fogják emlegetni és dicsérni — akik ott voltak — a zombori vadász társaság „nyulvacsora” eszméjét. A jelenvolt hölgyek névsora a következő: Dr. Gaál Istvánné, Gehring Edéné, Gehring Lenke és Mici, dr. Németh Arthurné, Popovits Sebőné, Popovits Katica és Olga, Preszly Nellie, Ratkó Zsigáné, Ratkó Baby, Rittinger Antálné, Scherer Rezsőné, dr. Sebestyén Imréné, Vértési Beba és Vojnits Lonczi.

A kath. legényegylet 10-ik előadását ma délután 1/6 órakor tartja meg és pedig a következő sorrenddel: Schippert Olga Stojanovits Jenő műveiből énekel Heiszinger Antalné zongora kísérete mellett. „A keresztények üldözése.” Történeti előadás vetített képekkel és magyarázattal kíséri Kanyó Gyula dr. „Erdősy.” Szavalja Horn Mihály egyesületi rendes tag. Belépődíj 20 fillér.

Dalárdai közgyűlés. A zombori kaszinóegyesületi dalárda vasárnap délután tartotta meg rendes évi tisztújító közgyűlését Vojnits István elnöklele alatt. Megválasztottak: elnökke Vojnits István, alelnökke Fodor Mihály, pénztárossá Essigmann Károly, karmesterré Tomcsányi Aladár, zeneműtárossá Major József, szertárossá Alföldy László. A közgyűlés dr. Buják Józsefnek, aki az alelnöki tisztelet évek hosszú sora óta nemes buzgalommal, nagy ambícióval töltötte be, ezen állásától való megváltása alkalmából őszinte elismerését fejezte ki. Marschall Béla, volt karmester érdemeit is, aki egészségi okokból egyelőre nem működhetik, jegyzőkönyvbe iktatta. A közgyűlést a vidám hangulatairól ismeretes „dalárdai paprikás” követte, amelyen a dalárdisták a legjobb kedély hangulatban kora reggelig kitartottak. Ezzel kapcsolatban nem tartjuk érdektelennek megemlíteni, hogy a farsangi dalestélyre a gyakorló órák már szerdán, holnap megkezdődnek, miért is felkérnek a dalárda tagjai, hogy azon annál inkább jelenjenek meg, mert a választmány a hanyag tagokkal szemben az alapszabályokból folyó jogát — a kirekesztést alkalmazni fogja.

A messinai katasztrófa színházunkban. Mint értesülünk, Zombor város közönségének rövidesen alkalma lesz a messinai nagy földrengést a városi színházban láthatni, a helyszínen készült mozgófényképekben. A napokban érkezik városunkba Európa legtükéletesebb gépeivel felszerelt Elektro Bioskop s a városi színházban megkezdí előadásait, az eddig létező legújabb és legértelmesebb mozgófényképekkel. Műsorra kerül a legnagyobb francia íróknak a mozi részére írt darabjai a legelső francia színművészek által előadva. Már előre is felhívjuk olvasóink figyelmét e nagyszabású vállalat előadásaira.

Uj templom. A zentai róm. kath. hitközség legutóbb megtartott ülésén elhatározta, hogy a belvárosi templom helyett egy új templom építésére teszi meg a szükséges előintézkedéseket. E célból egy bizottságot is küldtek ki.

Adomány. A zombori Napközi Otthon javára ujabban a következő jótékony adományok küldtek: Stebler söröző asztaltársaság 66 kor. 96 fill., Ambrozovits Emilia 10 kor., Szondy Mátyás 5 korona, Falcione Gusztávné 50 kiló rizs, Falcione Árpádné 50 kiló rizs, Margalits István Lajos 10 kiló 0-ás liszt és 2 kiló dara, Export gőzmalom 1 nagy zsák liszt, Bogdán hentes 110 darab hurka, zombori vadásztársaság 60 drb nyuleje hus. Az egyesület a nagylelkű adományokért hálás köszönetet mond.

A zombori kath. legényegylet téli előadásai. Vasárnap közkívánatra megújrazták Erdőssynek „Az igazság fele” című színművét. A rendezést ez alkalommal a töle már megszokott szakavatottsággal dr. Müller János, az egyesület főrendezője végezte s egyuttal Géza szerepét is lejátszotta. A hálás szerepben dr. Müller valósággal remekelt s a hálás közönségből zugó tapsokat váltott ki. Balázs lakatos mester címszerepében újból Magyarits Mihály komoly tanulmányra valló előadását élveztük, ki főleg a nehéz fordulatoknál meglepő ügyességgel alkotott. A három vad szociálista: Gábor, Vendel és János alakját Wiener Sándor, Szabácsy János és Nebl Jakab élethűen személyesítette meg és legfőbb érdemük az, hogy mindenik egy-egy önálló egyéniséget mutatott be. Jól játszottak még Takácsy Béla (István), Csik Imre (Varju) és Ticsa Theofil (koresmáros). Takácsy a beteg István szerepében teljesen kifogástalan lett volna, ha nem tuloz. S akit először kellett volna említenünk: Szalay Irma, mint a darab jótékony anyala, Rózskája, olyannyira beleélt magát szép szerepébe, hogy ismét sokak szeméből könnyeket csalt ki, így aztán persze lelkes tapsokban sem volt hiány. A megújrazott színmű előadásával az egyesület tagjai újból megmutatták, hogy az önművelés terén komoly férfiakhoz illő határozottsággal haladnak előre s hogy az egyesület egyik legfőbb célját lelkük egész odaadásával iparkodnak megközelíteni.

Kinematográf-gyűjtemények felállítása. Mig a modern technika egyik vívmánya, a fonográf, több mint egy évtized óta áll a tudományos kutatás szolgálatában s a nyelvészet és a néprajz egyaránt felhasználják, addig a kinematográf inkább játékszer, mely a nagyvárosok mulatságául szolgál, s csupán kis mértékben használta fel tudományos célokra a néprajz és az orvostudomány. Paris város hatósága volt az első, mely a kinematográf kulturhivatását méltányolta s elrendelte, hogy egy városi kinematográf-gyűjtemény állíttassék fel, melynek felvételeit megbízott városi alkalmazottak rendszeresen végezzék s az emlékezetes eseményekről, valamint a népelet jellegzetes megnyilvánulásairól készítsenek képeket. Paris példáját több francia város követte s a városi kinematografiai gyűjtemények felállítása Franciaországban rövidesen kötelező lesz. Hasonló gyűjtemények felállítására óhajtja birni a német városokat a „Der Stadterordnet” című folyóirat.

Felolvasás. Sikerült felolvasást tartott dr. Stricker Péter a múlt hó 30-án Ószivácon a tüdőbetegségek keletkezéséről és az ellene való mikénti védekezéséről. A felolvasás egy egész studium volt. Élvezettel hallgatta a közönség. A felolvasót zajosan megéljenzették. Ugyanez alkalommal került kisorsolás alá Eimann Dóra és Székely Margit urleányok által festett és gyönyörűen montirozott párna, amelynek jövedelmét a József Szanatorium javára fordították. A szerencsés nyerő ifj. Eimann Károly esonoplai aljegyző volt, aki Renáta névre bízta szerencséjét. 72 koronát jövedelmezett a kisorsolás, mely egészben a József Szanatoriumnak beküldetett, miután a párna költségeit Eimann Károlyné urasszony fedezte.

Esküvő. Tótisaszeghy János topolyai földbírtokos múlt hó 26-án vezette oltárhoz Puhálak Máriát Kulán.

Kamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara folyó hó 5-én délután 5 órakor a kamarai székház termében teljes ülést tart.

A Petőfi Társaság ajándéka.

A Petőfi Társaság kiadásában ritka értékes és becses mű jelent meg: Petőfi összes költeményei. A pompás vaskos kötet, melynek ára 20 koronára van jelezve, egyáltalán nem kerül könyvvarusi forgalomba. A könyv kizárólag ajándékozási célra készült. A Társaság ajándékképen küldi meg mindazon segítőinek, akik a Petőfi Ház céljaira kibocsátott 1 koronás Petőfi-sorsjegyekből legalább 40 darabot megvesznek vagy eladnak. A könyvhöz Endrődi Sándor írt előszót, melyből közöljük a következőket: „Petőfi összes költeményeinek ez a kiadása a lánglelkű költő születésének 86-ik és eltűnésének 60-ik évfordulója alkalmából a Petőfi Társaság cége alatt jelenik meg. Tehát emlékkiadás, mely arra van hivatva, hogy a Petőfi kultuszt tovább terjessze s a magyar érzelm- és gondolatvilág legtisztább és legerősebb megnyilatkozásait még szélesebb körben tegye közkincsé. Egyébként sem érdektelen ez a kiadás, abban az évben lát napvilágot, melyben a Petőfi Társaság a magyar nemzet áldozatkészségéből megépült Petőfi Házat, halhatatlan költőnk földi ereklyéinek muzeumát ünnepélyesen fölavatja és megnyitja. Végül ez a könyv az 1847-iki egykötetes nagy oktáv kiadás mintájára készült, melyet még maga Petőfi rendezett sajtó alá s így nemesen, egyszerű formájával, betűivel, beosztásával híven akarja szolgálni a Petőfi eredeti gondolatát és intencióit. Petőfi összes és újabb költeményei ily formában először jelennek meg együttesen s lehetőleg chronológiai sorrendben. Benne van e kötetben mindaz, mit a nagy költő egy még általa tervezett teljes gyűjtemény számára felveendőnek tartott.” A Petőfi Ház sorsjegyei megrendelhetők a sorsjegyirodában Budapest, IV., Boráros-tér 2., azonkívül minden bankban és tőzsdében kaphatók. Huzás március 6-án lesz.

Öngyilkosság. Tankovics Péter szabadkai legény, aki már két év óta raboskodik a pétervárad katonai börtönben, a napokban cellájában felakasztotta magát. Tankovics a nazarénus hitet vallotta s mikor behívták a katonasághoz, nem akart fegyvert fogni. Emiatt aztán börtönbe került. A szerencsétlen legény megunt a rabéletet s emiatt vált meg az élettől.

Rejtélyes halál. Rejtélyes haláleset foglalkoztatja Mátételke község lakosságát. A község egyik kisgazdáját, Bükki Józsefet, aki családtalanul, magányosan lakott a községben, péntek reggelre ágyában halva találták. Bükki Józsefnek, ha nem is volt nagy vagyona, de szegény ember hírében sem állott. Beteg nem volt és a hirtelen halál igen különösnek tetszik a lakosság előtt. Gyanussá teszi a halálesetet azon körülmény, hogy Bükki ágya előtt a padlón vérfoltokat találtak. Lehetséges ugyan, hogy a hirtelen halál valamely szervi ok következtében állott elő, bár az sincs kizárva, hogy valamely külső behatás idézte elő Bükki halálát. A nyomozást megindították.

Öngyilkosság. Schnur Jakab bulkeszi illetőségű egyént a topolyai főszolgabíróóság csavargásért két napi elzárásra ítélte. Schnur a fogházban felakasztotta magát s mire észrevették, már meg volt halva.

Fizetésektelenség. Gruis G. és társa újvidéki fűszerkereskedő fizetésektelenséget jelentett be. A cég egyezsége törekszik.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a bástóvárosi népolvasókör és a moholi töviskepusztai kath. ifj. egylet alapszabályait a jóváhagyási záradékkal ellátta.

A közönség köréből.

Nem hisszük, hogy a város jól szervezett rendőrsége ne jutna el néha-néha az Orgona-utcába is. És mégis egy Orgona-utcai lakos a város belterületén a háza előtt valóságos raktárt tart fenn már 2 év óta. Mi igazán 2 év óta hiába vártuk, hogy ezt a rendőrfőkapitányság észre vegye és e türethetetlen állapotot segítsen. De mert hiába vártuk, türelmünk fogytán; ez uton kérjük a rendőrfőkapitányságot: hajlandó-e végre intézkedni, hogy ezen botrányos állapot megszűnjék.

Több Orgona-utcai lakos.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A bor hatása. Letics György újvidéki cipészsegéd a mult héten belért egy korcsmába, hogy a napi fáradságait egy kis karcossal csökkentse. A karcos azonban a lábtüroművészeknek nagyon jól eshetett, mert annyira betalált csudálkozni, hogy a korcsmárossal élénk eszmecserébe bocsájtkozott. A korcsmáros vendégét szép szóval csitította, de a borgőzös agyu embernek ez mit sem használt. Letics — aki különben is garázda természetéről ismeretes — kését rántotta elő és azzal a korcsmárost kezén és homlokán megsebezte. A vendéget a korcsmáros feljelentette s most az újvidéki rendőrség vette pártfogásába.

Gyilkos gazda. Vig Antal jánosalmi gazda lovakat kért kölcsönbe szomszédjától, Kocsis Antaltól, amit azonban ez megtagadott. Vig efeletti haragjában az éj leple alatt behatolt Kocsisékhoz, ahol egy késsel megszúrta Illés János béresfiút és életveszélyesen megsebesítette Ágoston Krisztina mindenest. Kocsisék erre elreteszelték magukat és segélyért kiáltottak, mire a szomszédok kiszabadították őket veszélyes helyükből. A merénylet letartóztatták.

Pénzhamisító társaság. Ipoly-pásztón Olle Dániel biztatására Sipos Pál és felesége pénzhamisító társaságot alapítottak. Midőn az alapítás „nehéz” munkálatait befejezték, átrándultak Ujvidékre, ahol egy mángorlógépet vásároltak 1000 koronáért. Olle Dániel, aki különben a cipésmesterséget űzte, nem bizonyult teljesen képzett „vezérigazgatónak”, mert a részvénytársaság alig hogy megkezdte működését, a csendőrség kiszimatolta szándékukat és mind a hármat letartóztatta. A három részvényes felett a mult héten itélkezett a budapesti törvényszék s pénzhamisításra irányuló szövetkezés vétségéért 8—8 napi fogházra ítélte el.

A haragos sógorok. Vig (Budár) József palicsi budár veszedelmes veszekedő ember híreben állott mindig, de a mult nyár óta az is köztudomásúvá lett, hogy Vig nem ritkán fordul meg éjszakának idején idegen szőlőkben, villákban és amit lehet — elemel. Szombaton délben sógora Csipak Antal elment Vig József háza elé, amelyet palicsi szőlőjében épített magának. A két sógor régen haragban volt egymással, de szombaton Csipak — mintha békülő kedvében lett volna — a háza előtt menő sógorát behívta a házba. A béke öröme néhány pohár bort ittak meg. Közben Vig József összeveszett a feleségével. Csipak nem engedte az asszonyt megverni, mire aztán Vig József nekiment Csipaknak. A két ember összegabajodott és már-már baj lett volna, ha meg nem érkezik az asszony hívására Vig Budár András, Józsefnek az öcséje, aki szétválasztotta a dulakodókat és megbékítette őket. Megint leültek inni. András elment, a két sógor néhány percig beszélgetett, majd egyszerre Vig Budár József felkapta az asztalon fekvő nagy kést és beledöfte a sógora mellébe. Csipak Antal egy pillanatra megszédült, de aztán szó nélkül elhagyta a sógora házát és ment hazafelé a havas buckák között. Tán száz lépést sem mehetett, mikor egyszerre elbukott az uton és meghalt. A csendőroket értesítették s a tettest az asztal mellett, ahol a véres bűntényt elkövette, igen vig kedélyhangulatban iddögölve találták s nyomban letartóztatták.

Közgazdaság.

Uj ezüst kétkoronások. A magyar osztrák bank pénzverdében uj ezüst kétkoronások készülnek. Alakjuk és veretük az egykoronásokra hasonlít és természetesen a napi forgalomnak, váltópénznek készül. Első sorban persze a régi ezüstforintosokat fogja kiszorítani a közforgalomból, ami annál könnyebb lesz, mert a régi forintosok már ma is meglehetősen megcsappantak. Mióta a koronás valuta életbe lépett, azóta a jegybank lehetőleg visszatartja a forintos ezüstöt s immár szekerre való gyűlt belőlük össze a bank pincéjében. Egyelőre még nem vonják ki teljesen a közérvényességéből, inkább csak fokozatosan, ha majd a használat bebizonyítja az új pénznem célszerűségét. A magyar-osztrák bank most mintegy százötven millió értékű ezüst forintosot egy és öt koronásokba öntet, úgy hogy mindössze százharminc millió korona értékű forintos marad, amelyeket később fognak átalakítani. Az új kétkoronások valamivel könnyebbek lesznek a forintosoknál, 12,3 gr. helyett csak 10 gramm lesz a súlyuk. Fizetéseken legfőképpen ötven koronát lesz kötelesek bárki is elfogadni az új pénznemben, holott a rendes forgalomban levő pénzeket korlátlan mennyiségben el kell fogadni. Első kísérletként ötven millió értékű két koronást vernek s ha beválik, ugyanolyan mértékben hozzák forgalomba, mint az egy és ötkoronásokat, annál is inkább, mert a kétkoronásokat előrelátólag szivesebben fogadják majd, mint a kissé nehézkes, súlyos ötkoronásokat. A kibocsátás már legközelebbre várható.

Munkásházak építése. Zenta város tanácsa 443 munkásház építésével Goldstein Benő és társa zentai céget bízta meg. A cég az építkezést megkezdte.

Tejhamisítási eljárás. Felmerült esetből kifolyólag, midőn az eltérő másodfoku bíróság az 1895. évi 46. t. c. 3. §-ának világos rendelkezésével szemben, enyhítő körülményeket alkalmazva, a tejhamisítóval szemben, eltekintett az elzárás alkalmazásától, most a földmívelésügyi miniszter elvi jelentőségű határozatként mondotta ki, hogy a tejhamisítási kihágás megítélésénél, a tej szennyezett volta oly súlyosító körülményt képez, mely az elzárás alkalmazását indokolja.

Szabadka állomás ujjáépítése. A kereskedelemügyi kormány Szabadka állomás ujjáépítését határozta el. Az építkezés a jövő év folyamán kerül kivitelre.

Táblaüvegárc. A magyar és az osztrák táblaüveg-kartellek között komoly ellentétek merültek fel azért, mert míg az osztrák gyárak üzemüket nyolc hétre beszüntették, addig a magyar gyárak éppen ellenkezőleg: fokozták üzemüket. Az osztrák gyárak ezért a legélesebb versenyt határozták el. Ezzel szemben a magyar gyárak vevőiket egy körlevélben az 1907. VII. t. cikkre, azaz az új közszállítási törvényre figyelmeztetik, mely szerint közszállításokat csak magyar ipartermékkel vállalhatnak. A magyar gyárak a törvény betartását szigorúan ellenőriztetni fogják. A magyar gyáraknak ez a körlevele klasszikus tanuja annak, hogy amíg a kartellben meg volt a béke, osztrák táblaüveget csempésztek be közmunkákhoz magyar gyártmány gyanánt és minthogy ennek a visszaélésnek — legalább hallgatóság — részesei voltak a magukat most ellenőröknek geráló magyar vállalatok is, mi azt hisszük, a kormánynak nem szabadna bennük megbiznia, hanem saját közegei útján kellene megállapítatnia, hogy a közmunkákhoz magyar táblaüveg gyanánt szállított áru csakugyan magyar gyártmány-e. Különösen szigorúan kell a kartelliroda, a Táblaüveg kereskedelmi társaság körmére nézni, amely most bizonyára csak osztrák terméket hoz forgalomba. Figyelmebe ajánljuk ezt a kereskedőknek is, nehogy a hazai származás beigazolása körül kellemetlenségeik támadjanak.

Háziipar termelő szövetke-

zetek. A háziipar örvendetes föllendülésével mindjobban szaporodnak a háziipari tárgyakat készítő és értékesítő szövetkezetek. A legközelebbi időben magában a Bácskában huszonhat ilyen háziipari termelő szövetkezet alakult, és pedig Bácsfeketehegyen, Bácsföldváron, Bácskeresztúron, Bácsordason, Bezdánban, Dunacsében, Gomboson, Hódosagon, Jánoshalmán, Katymáron, Kishegyesen, Kulán, Magyarkanizsán, Martonoson, Moholon, Monostorszezen, Óbecsén, Ókérén, Péterréven, Szilágyin, Szenttamáson, Temerinben, Titelen, Ujvidéken és Zentán. A termelő szövetkezeteknek összesen 846 tagja van. Itt-ott a községek is jelentékenyen támogatják a mezőgazdasági munkások szövetkezeit. Így Ujvidék városa a dunai szigeten levő tiz holdas fűzessző termését a szövetkezetnek ajánlódokozta. Péterréve tizenhat holdon termelt fűzesszőjét a szövetkezetnek adta ingyen. Mohol községe a nyersanyagot félárban engedélyezte. Darányi földmívelésügyi miniszter a munkásügyi főosztály útján a jóirányú szövetkezeteknek nyersanyag beszerzésére megfelelő államsegélyt engedélyezett, hogy a szövetkezetek — melyek a munkások kereseti viszonyait javítják — a kezdet nehézségeivel könnyebben megküzdhessenek.

HIRDETÉSEK.

505/909.

Pályázati hirdetmény.

Az újvidéki járáshoz tartozó Kiszács községben üresedésben levő és 800 korona évi fizetéssel egybekötött segédjegyzői állásra **1909. évi február hó 10-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Ujvidék, 1909. évi január 23-án.

2—2

Hoffman, szolgabíró.

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomboszögek** a legjutányosabb árban eladó.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mész**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 340 korona. **Több waggon rendelésnél arengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben,** melyek a legolcsóbb áron szerzethetők be.

Kinek téli legelőre (mintegy 1000 drb birkára) szüksége van, az jelentkezzék nálam.

Tisztelettel 100—52

MERKL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Ócskavas a legmagasabb árrban mindenkor átvéteik.

Meghívó.

A „Bácsmezei Munkás Takarékpénztár mint szövetkezet“ **f. évi február hó 14-én délelőtt 10 órakor**, határozatképtelenség esetén **28-án d. e. 10 órakor** az Ipartestület helyiségében tartja meg

II. évi rendes közgyűlését, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök választása.
 2. Igazgatói jelentés a lefolyt üzletév eredményéről.
 3. Az 1908. évi zárszámadás és mérleg, továbbá a felügyelő bizottság jelentésének bemutatása és ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása.
 4. A II. csoport megnyitása.
 5. 6 rendes és 6 pót igazgatósági tag, 6 rendes és 3 pót felügyelő bizottsági tag választása.
 6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
 7. Netáni indítványok, melyek 3 nappal a közgyűlés előtt írásban benyújtandók.
- A zárszámadás és mérleg a szövetkezet helyiségében a közgyűlés előtt 8 nappal megtekinthető.

Zomborban, 1909. évi január hó 31-én.

Az igazgatóság.

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.*-4

Szőlőtermelők figyelmébe.

A szőlőtenyésztés kedvelőinek és főleg Zombor város tisztelt közönségének, szives tudomására hozom, hogy vállalkozom kerteknek és szőlőföldeknek legkiválóbb asztali és fajbor szőlővesszővel való beültetésére. A munkát okleveles vincellérem szakavatott felügyelete mellett történék. A beültetés, felügyelet és kezelés három évig tart, mely idő alatt az oltott vesszőkkel beültetendő szőlőterület teljes lesz és teremni fog. Ezért én írásbeli jótállást vállalok. A megbízónak rigolirozott szőlőről és kellő számú munkaerőről gondoskodnia kell. Munkásai a szőben forgó három év alatt a szőlőművelés minden ágában szakszerű kioktatást nyernek. Egyben felhívom a közönség szives figyelmét 3 és 4 éves különféle oltott gyümölcsfa csemetéimre (**alma, körte, zöld ringló, oltott eper stb.**) valamint a **parkirozáshoz szükséges szebbnél-szebb disznóvénycsemetéimre.** Ezeket olesó áron ajánlom megvételre. Közelebb értesítéssel posta útján vagy szóbelileg (naponta 12—2 óra között) szívesen szolgálok.

Pavkovity György lelkész,
3-3 Zombor, Rákóczy-ut 53. szám.

MEGHIVÓ.

A „Mélykúti Takarékpénztár Részvénytársaság“
1909. évi február hó 14-én d. u. 2 órakor
az intézet helyiségében tartja

XI. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
 2. Az igazgatóság által elkészített, a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérlegek előterjesztése és ennek jóváhagyása, valamint a nyereség felosztásának elhatározása, ugy az igazgatóság, felügyelő-bizottság és választmány a felmentvény megadása az 1908. üzletévre.
 3. A választmányi, felügyelő-bizottsági és választmányi póttagok 3-ának vagyis 5 rendes választmányi tagnak, 1 választmányi póttagnak és 1 felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása, kiknek megbízási idejük lejárt.
 4. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag megbízása.
- Mélykút, 1909. évi február hó 1-én.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. Az alapszabályok értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye 2 hóval a közgyűlést megelőzőleg iratott nevére és ugy ezeket valamint meghatalmazásokat mások képviselőjére a közgyűlés előtti nap az igazgatóságnál letétbe helyezettek.

Vagyon.

Mérleg-számla 1908. december 31-én.

Teher.

Ingatlanok:				Részvénytőke szla		80000	
Ház szla	3000.—			Veszteségalap	9332.84		
Földbirtok	18157.42			Tartalékalap	34855.50	44188	34
Földbirtok	39549.35	60883	37	Osztalék		115	20
Földbirtok	176.60			Közgazd. bank		3	
Ingóság		300		Magy. Országos		13	22
Kétes követelés		75	92	Takarékbetét	319181.52		
Oszt.-Magy. Bank	675.54			Hetibetét	10418.86	329600	38
Erzsébetvárosi	122.22			Visszleszámitolás		46246	62
Hazai	1878.97			Nyeremény 1908-ra		14536	08
Magy. Leszámitoló	221.—	2897	73				
Értékpapírok		2000					
Birtokjövdelem		500					
Váltó	159602.81						
Jelzálog	247966.—						
Kötvény	33942.94						
Hetibetételőleg	3149.—	444660	75				
Pénzmaradvány 1909-re		3385	07				
		514702	84			514702	84

Tartozik.

Nyereség- és veszteség-számla 1908. december 31-én.

Követel.

Adók:				Kamatok:			
Állami adó szla	2555.24			Tőkeelhelyezési % szla	277.07		
Községi adó	1085.14			Átmeneti (megadóz.)	1500.—		
Tőkekamatadó	1540.15			Kölcsönökre	32917.98		
Illeték	30.40	5210	93	Írárdijak	4681.72		
Fizetések		3396	66	Késedelmi	43.98	39420	75
Költség		1764	89	Birtokjövdelem		1623	98
Kamatok:							
Takarékbetételre szla	11340.02						
Visszleszámitolás	4976.15	16136	17				
Nyeremény 1908-ra		14536	08				
		41044	73			41044	73

Mélykút 1908. évi december hó 31-én.

Zsarkó Ferenc s. k.,
elnök igazgató.

Balog Ferenc s. k.,
alelnök igazgató.

Kiss Gyula s. k.,
pénztáros.

Berkes Ágoston s. k.,
ügyvezető könyvelő.

Ezen mérleg-nyereség- és veszteség-számla az intézeti könyvekkel egyeznek és helyesnek találtatott általunk.

Mélykút, 1909. évi január hó 15-én.

Drégely Kálmán s. k.,
felügy.-biz. tag.

Madzinyi Géza s. k.,
felügy.-biz. tag.

Kőszeghy Antal s. k.,
felügy.-biz. tag.